

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ROPCZYCE

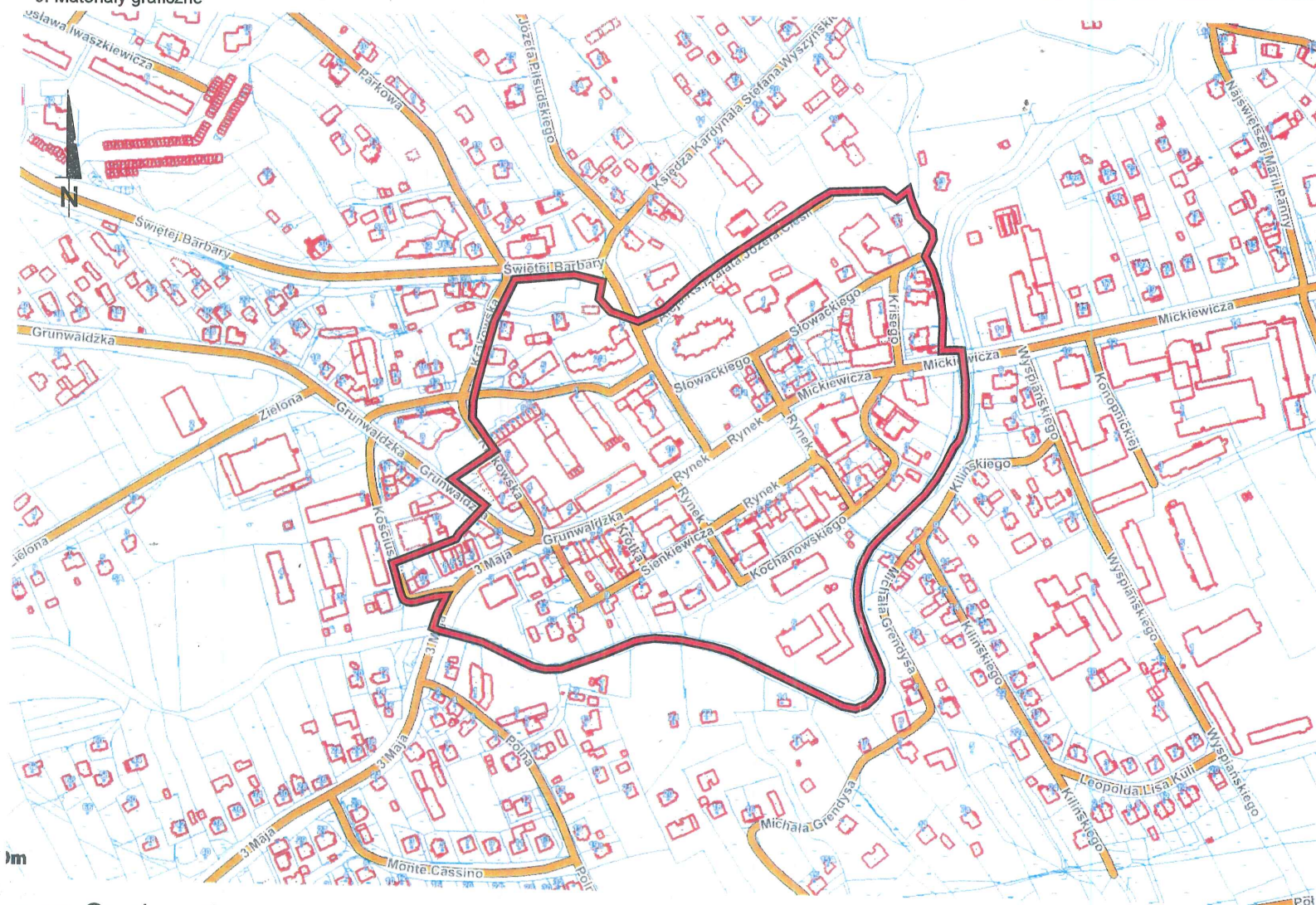
1. Nazwa

**UKŁAD URBANISTYCZNY HISTORYCZNEGO
CENTRUM ROPCZYC**

2. Czas powstania

1362-1939

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

Rynek i ulice: 3 Maja, Grunwaldzka, Krakowska, Kazimierza Wielkiego, ks. dr J. Zwierza, Aleja ks. prałata J. Cieśli, Słowackiego, Bohaterów Nockowej, Krisego, Mickiewicza, Kochanowskiego, W. Bur-sztyna, św. Floriana, Sienkiewicza, Krótka

5. Przynależność administracyjna

województwo **podkarpackie**

powiat **ropczycko-sędziszowski**

gmina **Miasto Ropczyce**

6. Współrzędne geograficzne

**N: 50°03'09,96" E:
21°36'41,01"**

7. Użytkowanie obecne

osiedle

8. Stan zachowania

zły

Granice ochrony układu urbanistycznego, skala 1:5000

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Miasto Ropczyce lokowane zostało w 1362 r. przy trakcie handlowym wiodącym ze Śląska na Ruś i prawdopodobnie istniejącym już wówczas trakcie z Sandomierza do Krosna i Biecha, na gruntach istniejącej tutaj już wcześniej wsi noszącej tę samą nazwę. Miasto rozplanowano na południe od Starych Ropczyc, wydzielając teren nowego miasta od starej wsi przekopem zwanym Młynówką. Układ urbanistyczny Ropczyc o układzie trójpasowym, skupiony został wokół prostokątnego rynku. Z rynku wybiegało 10 wylotów ulic, tj. po dwie z każdego naroża i po jednej, (powstałych nieco później) prowadzącej na tyły dłuższych boków zabudowy przyrynkowej. W poł. XIX w. Rynek otaczało osiem bloków zwartej zabudowy o zbliżonej głębokości. Za północnym blokiem zabudowy usytuowany był niewielki plac targowy ze skupiskiem zabudowy i plac kościelny, oba będące zapewne pozostałościami pn. części dawnej, przedlokacyjnej osady. Do k. XVIII w. główny szlak handlowy z zachodu na wschód nie przebiegał bezpośrednio przez Ropczyce. Stan ten zmienił się zasadniczo pod k. XVIII w. kiedy wytyczono tzw. „cesarski gościniec” (dzisiejsze ulice Mickiewicza i Grunwaldzka) i poprowadzono go bezpośrednio przez ropczycki rynek, przyczyniając się do zmiany kierunków rozwoju przestrzennego, a z ul. Mickiewicza czyniąc najbardziej reprezentacyjną ulicę Ropczyc. Obecny układ miasta zachował historyczny układ komunikacyjny ulic. Zniekształceniu uległ układ placu rynkowego. Tylko częściowo zachowała się tak historycznie ukształtowana konfiguracja terenu (zasypanie Młynówki i utworzenie na jej przebiegu ciągów komunikacyjnych) jak i układ parcelacyjny. W niewielkim stopniu zachowana jest historyczna zabudowa centrum miasta. Słabo czytelny jest zwłaszcza rynek, zdeformowany zabudową z lat 60-70. XX w. powstałą w oderwaniu od historycznych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę miasta, od linii historycznej zabudowy oraz od charakteru tej zabudowy.

zagrożenia:

- dalsze niszczenie tkanki historycznej i zacieranie układu przez wprowadzanie w centrum miasta wysokiej, wielokondygnacyjnej zabudowy.

postulaty konserwatorskie:

- zachować historyczną zabudowę. Ochronie podlega bryła, gabaryty, forma, układ elewacji, detal architektoniczny, historyczna stolarka okienna i drzwiowa, historyczne ogrodzenia,
- należy dążyć zwłaszcza do uczynienia wnętrza i układu rynku, oraz - jeśli to jeszcze możliwe - dostosowanie architektury budynków dysharmonizujących do zabytkowego wnętrza rynku.
- rozważyć należy zabudowę niemal całej pierzei północnej rynku z ograniczeniem wysokości zabudowy do jednej kondygnacji z użytkowym poddaszem (historycznie znajdowały się tu w większości budynki parterowe).
- na pozostałym obszarze historycznego centrum Ropczyc ograniczyć wysokość zabudowy do dwóch - maksymalnie trzech kondygnacji.

Zamiary inwestycyjne przy obiektach historycznych oraz nowe inwestycje w obrębie wyznaczonych granic konsultować z Delegaturą WUOZ w Rzeszowie.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Ryszard Kwolek, 05.11.2020

R. Kwolek